The Byelorussian Times

ЧАС

Двумоўны беларускі часапіс у З.Ш.А.

No.30, Vol.6, USPS 345-170 March 1981 9-06 Parsons Blvd., Flushing, N.Y. 11357 Price $1.35

1918 – 1981

On the 63-rd Anniversary of Proclamation of the Byelorussian National Republic

On March 25, 1981, Byelorussian communities throughout the free world observed the 63-rd anniversary of the establishment of an independent Byelorussian National Republic (BNR). In 1918, taking advantage of the upheavals caused by the Russian Revolution, Byelorussia and many other nations formerly under Russian colonial rule re-emerged as free and independent states. Some of these newly-formed states were fortunate to keep their independence until the Second World War, others, including Byelorussia were not. In 1922 Byelorussia and Ukraine were forced to join Russia as part of the Soviet Union.

The Government of the BNR, however, has never ceased to function – today it exists in exile and is a subject of constant attention by the Soviets.

It is therefore fitting that on this anniversary of re-establishment of Byelorussian independence, we honor the present leaders of the BNR, particularly its President, Dr. Vincent Zuk-Hryskievic, and take note of his exemplary service devoted to the cause of freedom for Byelorussia, his valued efforts for the common benefit of all Byelorussians and pledge to him and members of his government in exile our support.

The mere existence of a government in exile has tremendous moral significance for our enslaved Byelorussian nation. That Byelorussia is well aware of its entire history is apparent from the few clandestine publications that have reached the West. One of these is a clandestine postcard from the Russian-occupied Byelorussia commemorating one thousand years of Byelorussian statehood (see *B.T.* No. 28); another is a Samizdat publication entitled "A letter to a Russian friend" (*B.T.* Nos.25–26).

The usual observance of the Byelorussian Independence Day on March 25 in the U.S. includes speeches by the U.S. Senators, Congressmen, Governors, Mayors and other U.S. officials all of whom, in one way or another, express support for an independent Byelorussian nation. This is all very well, but what value can one place on any possible U.S. aid to help free Byelorussia from Russian rule when the State Department and the U.S. Information Agency categorically refuse even to allow Byelorussian-language broadcasts by the Voice of America. The usual excuse is allegedly lack of money, but that is only a cover.

The real reason for the U.S.' failure to initiate Byelorussian broadcasts by the Voice of America lies in the American, that is the State Department's perception of geo-politics and dividing the world into spheres of influence. The primary goal of the State Department's foreign policy is the maintenance of peace throughout the world. For example, the State Department wishes to prevent territorial disputes among nations in Eastern Europe such as Byelorussia, Poland and Zhamoyc. According to State Department sources, the Department's position is to allow Russia to rule these areas and thus maintain peace. At all costs the U.S. State Department wants to prevent an explosive situation caused by confrontations involving a number of small nations which would endanger world commerce and stability. This policy, known as the policy of the "spheres of influence" is real and exists today in the U.S. State Department. According to this policy Russia is allowed to control a certain area where it maintains peace and the U. S. another area where it, too, maintains peace. Pursuant to this policy, in spite of all public rhetoric to the contrary and even possibly some face saving sanctions, the U.S. will allow Russia to establish peace and order in Poland.

In view of the above, why should the State Department agree to allow Byelorussian-language broadcasts by the Voice of America? This would be "rocking the boat" and causing instability in an area where the U.S. wants Russia to maintain peace. Most of the other Voice of America programs to Eastern Europe were established at a time when the "cold war" with Moscow was very hot and temporarily the present rules did not apply.

While it would be desireable to rely on U.S. help in some major future venture which could free Byelorussia, such aid is very unlikely. More likely the calls for help will go unanswered, just as the government of the BNR's requests for aid were ignored by the West in 1918 and the subsequent years. The Western policy of "spheres of influence" does not allow such action.

Byelorussia, Ukraine and perhaps other involved nations must join together to win independence for themselves and can count on no help from the West. For the present, we must show our utmost support to the only link that we have to an independent Byelorussia – the government of the BNR in exile.

Byelorussians in the Polish-occupied Bielastok Province demand their rights

ACCUSE POLAND OF VIOLATING HELSINKI AGREEMENT AND ITS OWN CONSTITUTION

After the Second World War the Soviet-Polish border was fixed roughly in accordance with the so-called "Curzon Line", giving Poland 3,000 square miles of Byelorussian territory with a population of 200,000 Byelorussians. Polish expectations that these Byelorussians would voluntarily migrate across the border to Soviet-occupied Byelorussia did not materialize. Instead, the Byelorussians chose to remain on their native, Polish-occupied soil, primarily in Bielastok Province, where they form a compact Byelorussian group strongly attached to their native language, customs and traditions.

Over the past decade Polish authorities have been gradually tightening their controls over the Byelorussians in Bielastok Province with the obvious goal of Polonizing them.

Below the "Byelorussian Times" reprints a memorandum of the Byelorussian Social and Cultural Society in Bielastok Province addressed to Mr. Stanislaw Kanina, First Secretary of the Polish United Workers' (Communist) Party. The memorandum of 25 November 1980 which has reached us only recently via London and the "Association of Byelorussians in Great Britain", seeks to redress grievances of Byelorussians in the Bielastok Province.

First a note to the western reader. The expressions of support for the Communist Party which appear in the memorandum are typical of publications under Communist rule. This is a matter of form and necessity and does not imply endorsement of Communism by the authors. Matters of substance are those printed in addition to the praise of the Party.

To Comrade Stanislaw Kania
First Secretary of the Polish
United Workers' Party
November 25, 1980

The Central Council of the Byelorussian Social and Cultural Society (BSCS), during its plenary session of 28 September 1980 expressed its full support for the socialist principles on which our common fatherland, the Polish People's Republic, is based. The Council is deeply convinced that only socialism can guarantee the proper economic, social and cultural development of the Byelorussian national minority in Poland.

Byelorussians living in Poland struggled for a just social order in the twenty-year period between the wars. They shed their blood in the struggle against the Hitlerite aggressor on all fronts of the Second World War and in partisan units. In the post-war period many Byelorussians gave their lives in the fight against the reactionary underground. Byelorussians constitute over 50% of the population of Bielastok Province; they have made a massive contribution towards the building of the foundations of a new system. Together with the Polish people they are at present building socialism.

At the same time the Central Council of the BSCS has noted with regret that in the 1970's there were occasions on which the national minorities policy in Poland was not observed, hindering the development of the statutory activities of the BSCS. The Provisions of the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE), which Poland signed in Helsinki on 1 September 1975, were not fully implemented. In the section dealing with national minorities and regional cultures the Final Act states:

"The participating states, mindful of the contributions made by national minorities and regional cultures, both culturally and in other areas, intend, in cases where such national minorities or regional cultures exist on their territories, to facilitate these contributions by taking into consideration the legitimate pursuits of these national minorities or regional cultures." A similar section deals with the development of education among national minorities.

(continued on page 2)

Byelorussians in Bielastok demand their rights

(continued from page 1)

I

1). The teaching of the Byelorussian language in the primary schools of Bielastok Province suffered very severely in the 1970's; the teaching of the language at this level is an essential prerequisite for the maintenance and development of the Byelorussian national identity. The setback was caused by specific modifications introduced into the principle of voluntary native language teaching in Feb. 1971 by the Ministry of Education. It also resulted from unlawful decisions taken by local education authorities while carrying out school reforms, and from neglect in the area of textbooks and educational programs, as well as other reasons. All this was accomplished by a definite attitude of "turning a blind eye" to the problem on the part of the school authorities. Under these conditions the number of children learning Byelorussian, stabilized at 11–12,000 in the 1950's and 1960's, fell to 3,400 in the school year 1980–81. In the course of yet another educational reorganization a large number of 4–form primary schools in which Byelorussian was taught, was closed down. Children from these schools were bussed to comprehensive rural schools. Unfortunately the education authorities failed to provide the opportunity for these children to receive their education in their native language. There is therefore a real fear that, if this state of affairs is permitted to continue, Byelorussian schools in the Bielastok Province will soon be either liquidated completely or reduced to symbolic dimensions.

We consider that there is an urgent need for a much greater concern to be shown for Byelorussian education than has been the case hitherto. We are convinced that this problem should be the focus of attention not only of the education authorities but also of the Party, the local administration and the Polish press.

2). The publishing policy of the administrative authorities presents a serious obstacle to the development of creative activity in the Byelorussian literary milieu. In the 1970's we were accorded facilities for publishing less than one item per year in the field of belles-lettres and even then only in a very limited edition. As a rule authors have to wait many years for their turn to publish even a very small book. It is abnormal that the books of some writers are published by national publishing houses in Polish translation before they have appeared in the Byelorussian original. It is also abnormal that some of our writers have to seek editorial assistance in the Byelorussian Soviet Socialist Republic because of the lack of facilities in our country.

Our publishing capacity is worse than minute, and in no way corresponds to the literary potential of members of the Union of Polish Writers.

Without questioning the competence of the Ministry of Internal Affairs in the general guidance and coordination of the activities of the Byelorussian Social and Cultural Society, we request that the Ministry should not itself approve our literary and scientific works for publication, but should refer them to the same institutions which are in charge of Polish literature and science. We further suggest that the Ministry of Internal Affairs should restore to the budget of the Byelorussian Social and Cultural Society the item providing for authors' meetings, and that the amounts should be comparable to the honoraria received by Polish authors. In the 1960's the number of meetings conducted by our writers reached several hundred a year; at the present moment it has fallen to a few dozen.

3). The Byelorussian community was shocked at the closure of the Byelorussian ethnographical museum in Bielavieza in the mid-1970's. This museum had been set up as a result of communal efforts and was popular with both the general public and specialists. The attitude of the central and provincial authorities to the question of the museum's existence conclusively indicates their total failure to understand the elementary truth that no society can properly shape its present and its future without a knowledge of its past. Even now the Byelorussian community is outraged at the underhanded manner of the seizure and appropriation of exhibits from the museum. Many people from Bielastok Province are now demanding the return of articles which they had donated to the Byelorussian Museum, not to the museum of Ciechanow, where the exhibits were taken allegedly for conservation and where they still remain.

All efforts to compile and publish a monograph of Byelorussian regional folklore in cooperation with Warsaw University have met with the constant interference of the administrative authorities. Similar treatment is accorded to all attempts to publish scientific works, the last volume of which appeared in almost clandestine circumstances in 1974 with the help of the Bielastok Scientific Society and the Bielastok Provincial Council. Now even that possibility has been blocked.

4). 1971 saw the disbanding of the theatrical group "Lavonicha"; this group was not only polular in Bielastok Province as the artistic show-piece of the Byelorussian Social and Cultural Society, but it also served as a very effective means of introducing Polish audiences to Byelorussian songs. It also provided valuable training facilities for village amateur artistic groups.

The existing Byelorussian amateur choral, dance and drama groups are denied any effective help in training, arranging their repertoire, and financial assistance. The various bodies engaged in promoting cultural and educational activities among the population help only Polish groups, and refer all Byelorussian groups to the Byelorussian Social and Cultural Society; the Society has neither the training staff nor adequate financial resources. Byelorussian artistic groups are therefore left to fend for themcelves and are deprived of the chance to make any progress.

5). The closure of the local branches of the Byelorussian Social and Cultural Society, resulting from changes in the State administrative structure, has had a considerable adverse effect on our activity at the grass-roots level. The present two-tier structure of the Society (Head Office and local groups), together with limited staff and meager transport facilities, has made it impossible for our Society to organize any effective activities at the local level.

It is illogical to deny the Society the right to form rural branches, since it is a well-known fact that the majority of Byelorussians live in country areas, and that all their political, professional and social activities are concentrated in the centers of rural district administration.

It must also be stated that the Central Council of the Society has insufficient staff and that their salaries are the lowest in the country. This is shown by the fact that 13 of the 18 employees of the Society were covered by the regulation of June 1980. Before June 1980 their average monthly salary was 2900 zl.

The Society is administered and funded by the Ministry of Internal Affairs in Warsaw; it does not, however, benefit from the regulations in force there or from the privileges available to the Ministry's employees.

II

This situation does not arise from any objective difficulties peculiar to the Byelorussian community. There is a large enough intelligentsia, sufficient social activists of good quality to cope with the educational, cultural, literary and scientific activities of the Society, as well as with its day-to-day administration. Neither do these difficulties appear to be caused by certain central and provincial state organizations. In the 1960's these bodies showed an appreciation of the educational and cultural needs of the Byelorussian population, and a willingness to satisfy them; in the 1970's their attitude underwent a complete change.

We believe that this problem arises from decisions made by the party authorities which at that time were showing less and less interest in the separate identity of the Byelorussian national minority. Especially significant in this context was the decision taken on 20 February 1976 at the 3-rd plenary session of the Crntral Committee of the Polish United Workers' Party on "Intensification of the patriotic unity of the people, strengthening of the state and development of socialist democracy". This resolution formulated the principle of an ethnically homogeneous

Map of Litva/Byelorussia showing the Bielastok Province which is presently occupied by Poland. The Kaliningrad Province has been settled by Byelorussians after the Second World War.

Polish nationality. It represented a departure from a Leninist national policy, and was of great significance in the practical activity of certain state administrative organs, since it provided a theoretical basis for denying a separate national identity to Byelorussians who are citizens of the Polish People's Republic. Further moves were only the natural outcome of this resolution.

It is in this context that particular difficulties arose in the political work of local party organizations in the Bielastok Province, and in the work of the Byelorussian Social and Cultural Society. The slogans used in our propoganda had no basis in everyday party activity. This naturally caused a weakening of the links with the party activists and the population, and the consequence was a decline in the social energy which is so necessary to our activities.

III

The Central Council of the Byelorussian Social and Cultural Society is aware of the real needs of the community it represents and of the current difficulties encountered in trying to satisfy them. The Council therefore appeals for a normalization of the situation of the Byelorussian population in the Bielastok Province, for moves to achieve real equality, especially in the field of education and culture. We base our appeal on the provisions of the Constitution of the Polish People's Republic, the Final Act of the Helsinki Agreement, and above all on the principles of the socialist system which guarantees to all citizens equal obligations and equal rights. We are of the opinion that for this purpose the following actions are of vital importance:

1). A revision of the doctrine of an ethnically homogeneous state, as set out in the resolution of the 3-rd plenary session of the Central Committee of the Polish United Workers' Party (1976); the separate national identity of Byelorussians who are citizens of the Polish Peoples' Republic should be firmly established, and a constructive program of action for party and state organizations in the field of national minorities policy should be drawn up.

2). Introduction of proportional representation from the Byelorussian population in the Parliament of the Polish Peoples' Republic, in the Provincial Council and in the provincial committee of the Polish United Workers' Party.

3). Esablishment of clear principles for teaching children of their Byelorussian origin and their native language. We urge that the Byelorussian language be introduced as a compulsory svbject in all schools where 50% of the pupils are of Byelorussian origin.

4). Re-establishment of cultural institutions closed in the 1970's, viz. the Byelorussian ethnographical museum (including the return of the exhibits), and the theatrical ensemble "Lavonicha".

5). Securing of normal conditions for Byelorussian cteative circles (literary and scientific) by increasing literary publications to 3–4 a year, and by the resumption of the publication of the annual "Scientific Papers of the Byelorussian Social and Cultural Society". For this purpose an editorial board for Byelorussian publications should be established in one of the national publishing houses, e.g. the Bielastok-Olsztyn "Pojezierze".

6). An increase in the number of printed copies of the weekly "Niva", and in the broadcasting time allotted to Byelorussian on the Bielastok radio and TV stations. (At present there is only one 20-minute radio transmission per week at the most inconvenient time for listeners.) The sacked editorial staff of the Byelorussian section of the Bielastok radio and TV stations should be reinstated.

7). Formation of rural branches of the Byelorussian Social and Cultural Society. They should be allowed to participate in social and cultural activities on an equal footing with other social organizations. The Society's officials should be allowed to state their problems, achievements and needs on Polish radio and TV.

8). We are fully aware of the economic difficulties which our country now faces. Therefore we have no wish to overburden the state budget by excessive demands. We suggest that the right to engage in business activities be restored to the Society, so that it may obtain sufficient funds to allow it to carry out its statutory activities. The present level of funds provided by the Ministry of Internal Affairs is clearly inadequate and it cannot be increased.

The Central Council of the Byelorussian Social and Cultural Society wishes to express its convivtion that a positive approach by the Polish United Workers' Party and the State authorities to the needs of the Byelorussian minority will eradicate the growing complications and tensions in this area, and will create favorable conditions for our development. Such an approach will increase the credibility of the Society and increase its effectiveness in influencing the Byelorussian community to work towards a common goal: the building of socialism by all the peoples of our country.

63-я Ўгодкі БНР

УГОДКІ Б.Н.Р. У БРАДФАРДЗЕ

Сёлета Гуртох Васілёк Беларускае Незалежнае Думкі ў Брадфардзе, сябры й госьці, урачыста адзначылі 63-я Ўгодкі Абвешчаньня Незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі векапомным Актам 25-га Сакавіка 1918 году.

У нядзелю 15-га сакавіка Мітр. Прат. а. Янка Абабурка адслужыў урачыстую Божую Службу з удзелам вялікай колькасьці вернікаў БАПЦ ў Брадфордзе.

У суботу 28-га сакавіка ў Галоўнай Гасподзе Гуртка Васілька адбылася ўрачыстая Акадэмія, якую адкрыў Сп. Янка Калбаса, прывітаў прысутных ды прачытаў надасланыя прывітаньні. Хвілінаю цішыні прысутныя ўшанавалі памяць адсутных працаўнікоў, змагароў і гэрояў Беларускага Народу. Сп. Я. Калбаса правёў сяброўскую гутарку ў справах мінулага, цяперашняга й будучага змаганьня за вызваленьне Беларускага Народу.

У мастацкай частцы, Сп. Станіслаў Гатоўка прадаклямаваў верш Янкі Купалы „А хто там ідзе". Беларускім нацыянальным Гымнам – „Мы Выйдзем Шчыльнымі Радамі..." закончылася афіцыйная частка нацыянальнага сьвята.

– Янка Крушына

УГОДКІ 25-га САКАВІКА Ў АДЭЛАЙДЗЕ

У нядзелю 29-га сакавіка, 1981 г., БАПЦ й Беларускае Аб'яднаньне ў Паўдзённай Аўстраліі, сумесна адсьвяткавалі 63-я ўгодкі прагалошаньня незалежнай Беларускай Народнай Рэспублікі.

Літургію й Малебен за Бацькаўшчыну Беларусь адслужыў Айцец Аўгень. Царква, перапоўненая вернікамі, была ўбраная сьвежымі кветкамі. Прыгожа сьпяваў хор і адчуваўся сьвяточны настрой.

Пасьля Службы адбыўся банкет у парафіяльнай залі. Прысутных было 96 асоб.

Сп. К. Станкевіч, Старшыня Фэдэральнага Камітэту на цэлую Аўстралію, адчыніў афіцыйную частку сьвяткаваньня. Выступаў мяшаны хор пад кіраўніцтвам Сп. М. Бурноса й пад акампанімэнт акардыёна Сп. М. Кандрусіка. Пасьля прасьпяваньня Беларускага Нацыянальнага Гымну й „Мы выйдзем шчыльнымі радамі", Сп. Янка Ролсон, Старшыня Беларускага Аб'яднаньня, прывітаў прысутных з вялікім нацыянальным сьвятам, прачытаў прысланыя прывітаньні з другіх Штатаў Аўстраліі й таксама прачытаў рэфэрат на тэму дня.

Пасьля абеду пачалася вялікая й багатая мастацкая частка.

– У. Акавіты

METROPOLITAN PHILARET VISITS LONDON

In November, 1980, Metropolitan Philaret of Minsk and Byelorussia, the Exarch of the Moscow Patriarch for Western Europe, visited London. During his ten-day stay, Metropolitan Philaret was received by the Archbishop of Canterbury, visited Canterbury Cathedral and held discussions with senior English churchmen. On November 4, 1980, the Metropolitan met the parishioners of the Moscow Church in Ennismore Gardens in London and talked about the life of the church in Byelorussia.

Metropolitan Philaret said that there are 370 Orthodox parishes in Byelorussia, 383 priests and one monastic community comprised of 33 nuns and 15 monks. He noted that there are also some Baptist, Pentacostal, Adventist, Jewish, Muslim and Old Believers' congregations in Byelorussia.

The Metropolitan pointed out that theological institutions turn out an insufficient number of graduates to fill the needs of the Byelorussian church. Thus, last year, out of 15 applicants only 5 were accepted to study theology.

From Keston News Service

EDITOR'S NOTE: These miserably small numbers contrast sharply with the thousands of parishes and priests that had existed in Byelorussia before the establishment of the Soviet regime.

The Byelorussian Times
ЧАС Двумоўны беларускі часапіс у ЗША
USPS 345–170
9–06 Parsons Blvd.
Flushing, N.Y. 11357
U.S.A.
A Byelorussian Newspaper
Published bimonthly in January, March, May, July, September and November.
Dr. Roger Horoshko, Publisher
Annual Subscription
$8 in U.S. currency
$10 Canadian, £6 English
Postmaster:
Send address changes to the BYELORUSSIAN TIMES
Box 141, Whitestone, N.Y. 11357
Second Class Postage Paid at Flushing, N.Y. 11355
„ЧАС"
Двумоўная беларуская газэта
Выходзіць 6 разоў на год у студзені, сакавіку, травені, ліпені, верасьні й лістападзе.
Др. Р. Гарошка, Выдавец
Гадавая Падпіска
8 амэрыканскіх даляраў
10 канадыйскіх даляраў
6 ангельскіх фунтаў

УВАГА!
1) Рэдакцыя не прынімае да друку ананімных артыкулаў.
2) Артыкулы прынятыя да друку падлягаюць скарачэньню й карэкце.

Session of the Council of Bishops of the BAOC

Held on March 7, 1981 at St. Cyril's Cathedral, 401–403 Atlantic Avenue, Brooklyn, New York, 10:00 A.M.

Present:

Metropolitan Andrew, Primate of the Byelorussian Autocephalic Orthodox Church

Rt. Rev. Bishop Iziaslav

Very Rev. Vasil Kendysh, Secretary of the Consistory, acting as Secretary of Council of Bishops (non-voting)

Present as observers – non-voting:

Rev. Russel Wojtenko, assistant rector of St Cyril's

Valentine N. Horoshko, Esq., counsel to Consistory of Byelorussian Autocephalic Orthodox Church

Not Present:

Archbishop Mikalay of Toronto, Canada

(1) Metropolitan Andrew stated that he had sent written notice of this session to Archbishop Mikalay on February 23, 1981, by certified mail, return receipt requested, and that he received a signed receipt indicating receipt of the notice by Archbishop Mikalay.

(2) Rev. Vasil Kendysh stated that on March 3, 1981, he had sent a second letter to Archbishop Mikalay by first class mail after a telephone conversation with the Archbishop, notifying him of this session.

(3) Metropolitan Andrew showed a letter received from Archbishop Mikalay stating that he would not attend this session on the basis that he had no funds to spend on transportation.

(4) Rev. Vasil Kendysh stated that he assured Archbishop Mikalay in a telephone conversation that his transportation would be paid.

(5) Rev. Russel Wojtenko stated that he spoke to Archbishop Mikalay by telephone and offered to pay for his transportation expenses.

Upon due consideration it was unanimously held that a quorum was present, that all bishops of the Byelorussian Autocephalic Orthodox Church (BAOC) were in attendance and that Archbishop Mikalay had been given proper and adequate notice of said session of the Council of Bishops.

The Council of Bishops proceeded with the session. The session opened with a prayer in the Cathedral.

The Council then proceeded to consider the following matters:

1. Division of Dioceses in BAOC

(a) Pursuant to Statute sec. 49(e), the Council unanimously ratified its decision of July 13, 1978 held in Cleveland, Ohio, wherein Metropolitan Andrew and Archbishop Mikalay decided to divide the BAOC into two (2) dioceses:

(1) American Diocese which includes the United States and Australia under Metropolitan Andrew, and

(2) European Diocese which includes Canada, Great Britain, and Europe under Archbishop Mikalay.

(b) It was unanimously held that Bishop Iziaslav (John Brucky) is to be Vicar to Metropolitan Andrew.

(c) The Council then unanimously designated Bishop Iziaslav (John Brucky) as Deputy of the Primate under Statute sec. 16.

2. Case of St. Mary of Zyrovicy Parish, Highland Park, New Jersey.

The Council of Bishops unanimously held:

(a) that the Parish of St. Mary of Zyrovicy is part of the American Diocese of which Metropolitan Andrew is Governing Bishop.

(b) that the former rector of said parish, Alexander Janowski, was validly and properly removed as rector and stricken from the roll of clergy of the BAOC.

(c) that Bishop Iziaslav (John Brucky) is the sole and only rector of St. Mary of Zyrovicy Parish;

(d) that Archbishop Mikalay has no authority or jurisdiction to appoint or dismiss priests in the Parish of St. Mary of Zyrovicy pursuant to Apostolic Canons Nos. 32, 34, 35 and Canon 2 of the Second Ecumenical Council, as as well as sec. 12 of the Statute of the BAOC.

(e) that Bishop Iziaslav's residence as rector of St. Mary of Zyrovicy Parish is the rectory of said parish at 19 River Road, Highland Park, New Jersey;

(f) that the former rector of St. Mary of Zyrovicy Parish, Alexander Janowski, vacate the post of rector of said parish immediately and the living quarters of the rectory within seven days.

3. Case of St. Cyril's of Turov Parish, Brooklyn, New York

The Council of Bishops unanimously held:

(a) that St. Cyril's of Turov Parish is part of the American Diocese with Metropolitan Andrew as its Governing Bishop and Bishop Iziaslav as Vicar Bishop;

(b) that Archbishop Mikalay has no authority or jurisdiction over St. Cyril's of Turov Parish;

4. Case of Parishes of Mother of God of Zyrovicy in Cleveland and Holy Spirit in Detroit

The Council of Bishops unanimously held:

that Archbishop Mikalay has no authority or jurisdiction in said parishes since they are part of the American Diocese under Metropolitan Andrew as Governing Bishop and his Vicar Bishop, Bishop Iziaslav.

5. The Council of Bishops, having been presented with the following charges against Archbishop Mikalay:

(a) that Archbishop Mikaly unlawfully reinstated Alexander Janowski who had been removed by Metropolitan Andrew, the Governing Bishop, as rector of St. Mary of Zyrovicy Parish;

(b) that Archbishop Mikalay organized unlawful meetings of chairmen of parish councils from parishes in the United States and Canada on July 5, 1980 and August 30, 1980 for the purpose of undermining the authority of the Primate and the BAOC;

(c) that Archbishop Mikalay ignored and boycotted a Council of the BAOC session, which he had insisted be called, on November 15, 1980 in the Holy Trinity Parish, Dorothy, New Jersey for the purpose of resolving the problems in the BAOC;

(d) that Archbishop Mikalay engaged in disruptive acts in the BAOC by his attempted take-overs of parishes in Highland Park, Cleveland, Detroit and New York, none of which are situated in his European Diocese;

(e) that Archbishop Mikalay disseminated false accusations against the Primate of the BAOC, Metropolitan Andrew, and Bishop Iziaslav; and

Having found sufficiant cause that Archbishop Mikalay has transgressed the Canons and the Statute of the BAOC,

Indicts said Archbishop Mikalay of wilfully undermining the BAOC until such time as Archbishop Mikalay ceases his interference in the American Diocese, repents and acknowledges his errors.

ХІРАТОНІЯ ЯПІСКАПА ІЗЯСЛАВА

Япіскап Ізяслаў

У суботу 21 лютага сёлета ў Царкве-Памятніку Сьв. Андрэя Першазваннага Украінскае Праваслаўнае Царквы ў ЗША ў Баўнд Брук, Ню Джэрзі, пасьля вячэрні адбыўся чын нарачэньня на япіскапа Архімандрыта БАПЦ Ізяслава (Бруцкага).

Адразу па прачытаньні першага часу, архірэі, пад старшынствам Уладыкі Мітрапаліта Мсьціслава УАПЦ, пры ўдзеле Уладыкі Мітрапаліта Андрэя БАПЦ і Архіяпіскапа Орэста УАПЦ на Эўропу, вышлі на сярэдзіну храму й селі на кафедры. З духавенства прысутнічалі: мітр. прат. Васіль Кендыш, Сакратар Кансысторыі БАПЦ, мітр. прат. Карп Стар БАПЦ, прафэсар і дзекан Украінскае Тэалягічнае Семінарыі прат. Франко Істочын і прат. Васіль Покатыло УПЦ у ЗША.

Мітр. прат. Васіль Кендыш і прат. Франко Істочын прывялі Архімандрыта Ізяслава перад архірэяў й пасьля прагалошаньня аб пастаўленьні яго на тытулярнага япіскапа Полацкага й Вікарыя Мітрапаліта БАПЦ, стаўленьнік выказаў сваю згоду на прыняцьце новага абавязку ды прыняўшы багаславенства ад кажнага з седзячых Япіскапаў, прагаласіў традыцыйную прамову пры нарачэньні:

„Вашыя Блажэнствы: Уладыка Мітрапаліт Мсьціслаў, Уладыка Мітрапаліт Андрэй і Высокапраасьвяшчэнны Уладыка Архіяпіскап Орэст!

„Пастаўляючы мяне на высокі сан япіскапа, Вы забавязалі мяне выконваць спасенное служэньне Богу й Яго вернікам. Апостал Павал навучаў аб япіскапу, што яму належыць ня толькі *вучыць*, але й *перaконваць* праціўнікаў Хрыстовае навукі. Доўгавяковая гісторыя Беларускае й Украінскае Цэркваў гаворыць нам пра вернасьць Кіраўнікоў гэтых Цэркваў, тым абодвым павучэньням Апостала. Ад тых абавязкаў яны не адмовіліся нават у крывавым пэрыядзе часу, калі Краіны нашыя апынуліся пад уладаю ваюючага безбожжа. Калі ворагі Госпада нашага Ісуса Хрыста скіравалі сваю злосьць у першую чаргу на служыцеляў Цэркваў. Перад намі ёсьць вялікі абавязак паставіцца супраць сатанінскіх нападаў і зьберагчы тых вернікаў-прадстаўнікоў нашых вялікіх хрысьціянскіх Народаў, якія апынуліся ў вольным сьвеце.

„Углыбляючыся, я не знаходзіў дастаткова талентаў для атрыманьня сёняшняй чэсьці, а таксама для будучых пастырскіх абавязкаў, аднак у пакоры прыймаю Ваш выбар.

„Ведаю, што як папярэджаў сьв. Айцец Іоан Залатавусны, што „бязупынныя хвáляваньні могуць зламаць душу япіскапа", і што „адна толькі недакладнасьць можа ўкінуць яго ў бяздоньне".

„Баюся велічы й цяжару абавязкаў, але да мяне прамаўляе й засьцярога гэтага Айца Царквы, што „ты лёгкадумна адмовіўся ад гэтага служэньня". Прамовіў і голас многіх нашых япіскапаў сьвятароў-мучанікаў, якія адракліся асабістага жыцьця й пайшлі на мукі прасьледаваньні. Вось іхнія галасы заглушылі сумлівы й хістаньні ў маім сэрцы.

„Пакорны Вашай Волі, сьведамы сваіх недахопаў, бязсільля й недасканаласьці не магу ня ўважыць вышэйшых заклікаў. Мушу адгукнуцца – пакорай слугі Госпадняга – патрэбе вернага Хрысту Народу й прасьледаванай Праваслаўнай Беларусі.

„Таму прыракаю Вам Высокапраасьвяшчэнныя Уладыкі ня зыходзіць са шляху які Вы мне паказалі й прашу Вас і далей вучыць мяне сваімі мудрымі парадамі.

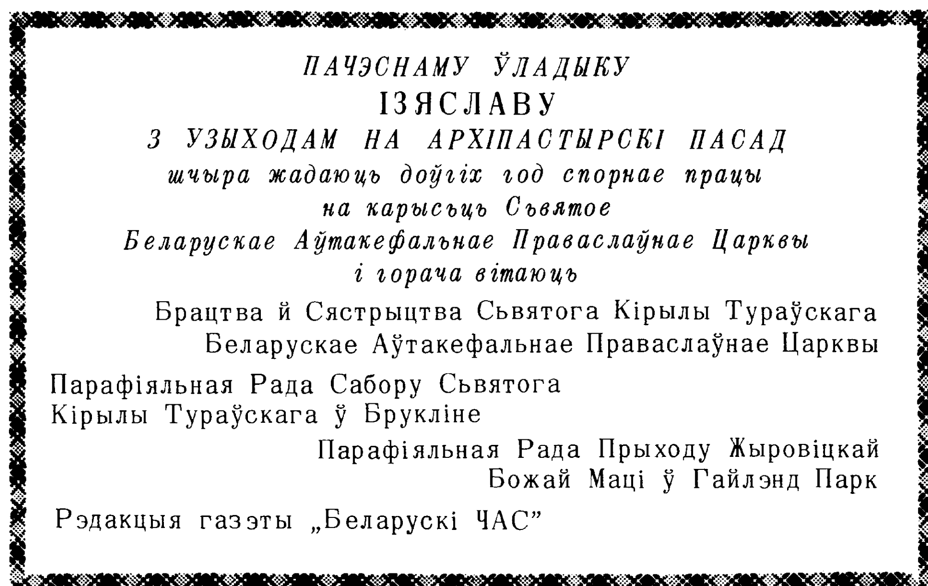
„У гэтым няхай мне дапаможа Ўсемагутны Бог і Сьвятыя ўгоднікі Беларускае й Украінскае зямлі."

Далей на запытаньне Старэйшага Архірэя Блажэн. Мітрапаліта Мсьціслава, нарачэнны чытае другое вызнаньне Веры, ды вызнаньне Канонаў Сьвятых Апосталаў, Сьвятых Айцоў, залаветаў і Царкоўных пастановаў. Благаслаўленьнем Уладыкі Мітрапаліта Мсьціслава канчаецца чын нарачэньня.

* * *

Назаўтра ў нядзелю 22 лютага адбыўся ўрачысты чын япіскапскае хіратоніі. Службу Сьв. Літургіі ачолілі Блажэн. Мітрапаліты Мсьціслаў і Андрэй і Архіяпіскап Орэст пры саслужэньні сьвятарства якое прымала ўдзел у Нарачэньні, да якіх далучыўся протапрасьвіцер Шпачэнко.

Сам акт хіратоніі адбыўся пры датрыманьні ўсіх правілаў Усяленскае Праваслаўнае Царквы. Пасьля „Сьвяты Божа", Нарачэннага прывялі перад Райскія Дзьверы айцы Васіль Кендыш і Франко Істочын і перадалі яго Мітрапаліту Андрэю й Архіяпіскапу Орэсту. Яны ўвялі а. Архімандрыта Ізяслава да алтара, дзе чакаў яго Сьвяціцель Блажэнны Мітрапаліт Мсьціслаў, які ўзлажыў на галаву хіратанізаванага Сьв. Евангельле, пры палажэньні рук усіх Япіскапаў, ды прачытаў малітву зыходу Сьвятога Духа на нарачэннага япіскапа. Пасьля гэтага, Уладыкі аблачалі новага Япіскапа. На заклік Уладыкі Мітрапаліта Мсьціслава, Архірэі, Духавенства й хор сьпявалі „Аксіос", – што азначае - Дастойны.

ПАЧЭСНАМУ ЎЛАДЫКУ
ІЗЯСЛАВУ
З УЗЫХОДАМ НА АРХІПАСТЫРСКІ ПАСАД
шчыра жадаюць доўгіх год спорнае працы
на карысьць Сьвятое
Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы
і горача вітаюць

Брацтва й Сястрыцтва Сьвятога Кірылы Тураўскага
Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы

Парафіяльная Рада Сабору Сьвятога
Кірылы Тураўскага ў Брукліне

Парафіяльная Рада Прыходу Жыровіцкай
Божай Маці ў Гайлэнд Парк

Рэдакцыя газэты „Беларускі ЧАС"

Зълева направа: Мітрапаліт Андрэй, Мітрапаліт Мсьціслаў і Архіяпіскап Орэст

Перад заканчэньнем Божае Службы на новахіратанізаванага Ўладыку наложана архірэйскую манцію, пасьля чаго Ўладыка Мітрапаліт Мсьціслаў дaручыў Прэасьвячэннаму Япіскапу Ізяславу архірэйскі жэзл – сымбаль архіпастырства, ды зьвярнуўся да яго з павучальным словам, жадаючы шматлецьця, ды каб Усемагутны Госпад абдарыў Уладыку сілаю праўды навучаць слова Хрыстовае Навукі. З такімі-ж пажаданьнямі зьвярнуліся да Ўладыкі Ізяслава Мітрапаліт Андрэй і Архіяпіскап Орэст. У сваім слове Ўладыка Мітрапаліт Андрэй падкрэсьліў гэтую гістарычную падзею БАПЦ і патрэбу малодшага памочніка да працы нашае Царквы на ніве Хрыстовай. Адначасна Ўладыка Мітрапаліт Андрэй выказаў шчырую падзяку Мітрапаліту Мсьціславу й Архіяпіскапу Орэсту за аказаную братэрскую дапамогу ў хіратоніі новапастаўленага Япіскапа Ізяслава.

Закончана гэтую ўрачыстую падзею многалецьцем Герархам Украінскае й Беларускае Цэркваў і Беларускаму й Украінскаму Народам.

У гэтую нядзелю Царква-Памятнік была перапоўненая вернікамі абодвых народаў. Незабыўнае ўражаньне засталося ад натхнёнага й прыгожа мастацкага пяяньня хору, пад кіраўніцтвам маладога талентавітага рэгента Тараса Паўлоўскага.

Пасьля Божае Службы а гадзіне 2-й па паўдні ў гатэлі „Марыёт" адбыўся ўрачысты банкет, у якім прынялі ўдзел усе Архірэі, духавенства прымаючае ўдзел у хіратоніі Уладыкі Япіскапа Ізяслава й запрошаныя вернікі.

Банкет пачаўся малітвай „Ойча Наш" прапяянай у беларускай мове. Мітрапаліт Мсьціслаў благаславіў абед.

Падчас бяседы з кароткімі прывітальнымі прамовамі выступалі: Мітр. Прат. Васіль Кендыш ад Кансысторыі БАПЦ і ад свайго асабістага імені, Мітр. Прат. Карп Стар ад Парахвіі ў Дораты, Ню Джэрзі, Сп. Уладзімір Курыла ад Парахвіі Катэдральнага Сабору Сьв. Кірылы Тураўскага ў Брукліне, Сп. Барыс Данілюк ад Брацтва й Сястрыцтва Сьв. Кірылы Тураўскага, Сп. Віктар Лосік ад Парахвіі Жыровіцкае Божае Маці ў Гайленд Парк, Др. Р. Гарошка ад газэты „Беларускі Час", Сп. Пётра Манькоўскі Сябра Рады БАПЦ, Сп. Васіль Стома і С-ня. А. Лысюк ад Сястрыцтва Парахвіі ў Гайленд Парк. Ад украінскага сьвятарства вітаў Протапрасьвіцер Федар Шпачэнко.

Коратка прамаўлялі Ўладыкі Мітрапаліты Мсьціслаў і Андрэй ды Архіяпіскап Орэст.

Новапастаўлены Ўладыка Япіскап Ізяслаў дзякаваў за ласкавыя выказаньні й пажаданьні й прырок, што будзе старацца апраўдаць давер у выкананьні сваіх Архіпастырскіх абавязкаў.

(працяг на 5-й бачынцы)

АРХІПАСТЫРСКАЕ ВЯЛІКОДНАЕ ПАСЛАНЬНЕ
Дастойнаму Сьвятарству й усім Багалюбным Вернікам Народу Беларускага

„Яго няма тут: Ен уваскрос; прыпомніце, як Ен казаў вам, калі быў яшчэ ў Галілеі." (Лук.24–6)

ХРЫСТОС УВАСКРОС!

Дарагія Браты й Сёстры нашыя!

Сёньня мы радасна сьвяткуем найвялікшае сьвята хрысьціянскае Царквы – Сьветлае Уваскрасеньне Хрыстовае. Нявымоўная краса й значэньне таго сьвята ў тым, што яно нібы сонца, якое разганяе цёмныя хмары, напаўняе душу сапраўднага хрысьціяніна вялікаю радасьцю, і абдарвае яе вялікімі надзеямі.

Уваскрасеньне Хрыста ёсьць крыніцаю ўсяго нашага жыцьця, бо як бы чалавек ня быў абцяжаны грахамі, аднак у яго ёсьць надзея на спасеньне, бо Хрыстос пайшоў на крыж, аддаў Сябе за ўсіх нас (РЫМ.8,32) дзеля Свае любові да нас... (Эф.5,2).

Нявымоўная надзея таго Сьвята і ў тым, што яно быццам Сонца, якога праменьні пранікаюць праз цёмныя хмары, напаўняе душу хрысьціяніна сьветлаю радасьцю да міласэрдзьзя й шчадрот.

Уваскрасеньне Хрыстова было вялікаю радасьцю ня толькі для Жонаў Міраносіцаў, бо ім першым зьявіўся Хрыстос, але й для Апосталаў, якія забыўшыся пра мукі Госпада, пра зьнявагу Іхнага Настаўніка, пра перажыты імі страх, сьмела пайшлі тою дарогаю, якую вызначыў ім Хрыстос Бог.

Уваскрасеньне Хрыстова ёсьць перамогаю над сілаю злыдняў, якія хоць і ў сучаснасьці існуюць і не спыняюць свае руйніцкае дзейнасьці, але яны ўжо не ўсёўладныя, бо ня маюць сілы каб перамагчы чалавека, які верыць у Праўду й ідзе згодна Хрыстовае навукі.

Праўда, у сучаснасьці гэтая радасьць нашая яшчэ ня поўная, нашыя сэрцы баляць яшчэ, што мы раз'едданыя, што наш пакутны народ усё яшчэ нераджывае Галгофу, аднак бязбожная стража ўжо дрыжыць пры гробе, бо бачыць што наш народ на бацькаўшчыне адчувае ўжо прыход трэйцяга дня, свайго ўваскрасеньня, і ўзмацняе сілы веры ў Хрыста, Бога, і Спаса нашага, і разам з намі ўсклікае: *ХРЫСТОС УВАСКРОС!*

Няхай-жа нашыя сьветлыя надзеі запаланеюць у нашых сэрцах ня толькі ў часе Вялікодных Сьвятаў, але й назаўсёды. Няхай яны будуць пацехаю для тых, што сумуюць, што нясуць свой цяжкі крыж. А асабліва няхай будзе пацехаю тым, што цяпер церпяць за любоў да Бога, за Беларускі народ!

Хрыстос Уваскрос! Радуймася й праслаўляйма Уваскросшага Бога, Які дараваў жыцьцё й свабоду ўсім, хто веруе ў Яго.

Радуймася й весялімся так, як радавалася Маці Божая, калі Ей апавясьціў Ангел – Радуйся, Твой Сын Уваскрос на трэці дзень з Гробу. Радуймася так, як радаваліся Жоны Міраносіцы, калі прыбеглі да Апосталаў і апавясьцілі ім, што Хрыстос Уваскрос!

Гэткае радасьці жадаем Вам Улюбёныя ў Хрысьце Браты й Сёстры й заклікаем непахісна бараніць Праваслаўную Веру да апошняе перамогі Праўды на сьвеце, Якую запэўніў нам Сваім Сьветлым Уваскрасеньнем Госпад наш Ісус Хрыстос.

Гуртуймася ўсе, пры сваёй Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царкве. Шануйма Яе, як сваю Родную Матку, а не руйнуйма Яе! Тады Госпад Бог наш пашле нам вялікую Ласку й Дар Сьв. Духа й скажа: „Слухайце голасу Майго й будзеце народам Маім." (Ерам.7,23).

Мы ведаем, што жывём у пераходных часох і абставінах вялікага маральнага крызісу для ўсяго чалавецтва. Хопіць азірнуцца навокала, каб убачыць несправядлівасьць, якая чыніцца ў сусьветным маштабе, хопіць выйсьці на вуліцу гораду, каб убачыць, што Міласэрдзе Божае яшчэ не пранікнула ў чалавечыя сэрцы, што няма там дараваньня, бо людзі, што завуць сябе хрысьціянамі, яшчэ далёка знаходзяцца ад Хрыста.

З гэткімі нашымі разважаньнямі й думкамі ды шчырымі пажаданьнямі супакою, любові й згоды Вітаем Вас Усячэсныя Пастыры й улюбёныя Вернікі ў Хрысьце з Вялікім і радасным Сьвятам Уваскрасеньнем Хрыстовым. Няхай Ен Уладар Сусьвету, напоўніць вас радасьцяй і натхненьнем, каб запанавала сярод усіх нас палымянная братэрская любоў.

Уваскрасеньне Тваё, Хрысьце Спасе, Ангелы паюць на нябёсах: і нас на зямлі ўдастой чыстым сэрцам Цябе славіць!

Ласка й любоў Госпада нашага Ісуса Хрыста й прычасьце Сьвятога Духа няхай будзе з усімі Вамі, цяпер і ўсечасна й павек вякоў.

Вялікдзень *Лета Божага 1981*

З Ласкі Божае

Пакорны ў Богу +Мітрапаліт Андрэй

Пакорны ў Богу +Япіскап Ізяслаў

Прывітаньні Нова-пастаўленаму Япіскапу Ізяславу

Ад Рады Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы ў Вялікай Брытаніі

Пачэснаму ІЗЯСЛАВУ
Япіскапу Б.А.П.Ц.

Пачэсны Уладыка!

Рада, Настаяцель і Вернікі Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы ў Вялікай Брытаніі, шчыра вітаюць Вас за прынятыя на сябе абавязкі, для службы БАПЦ у сане Япіскапа.

Мы вельмі цешымся, што БАПЦ пабагацела яшчэ адным Япіскапам, ведаючы вельмі добра, што шлях вымаганы мае вельмі шмат цярністае працы.

Мы жадаем Вам ад шчырага сэрца, Пачэсны Уладыка, як найлепшых посьпехаў у будучай працы.

Дапамагай Вам Божа й захавай Вас на даўжэйшую будучыню.

Мы застаёмся Вашыя пакорныя вернікі!

З належнаю да Вас пашанаю,

Мітр. Прат. а. Янка АБАБУРКО
Прэзыдэнт Рады БАПЦ

Хв. КАЖАНЕВІЧ
Старшыня

Янка КАЛБАСА
Сакратар

Ад Беларускай Незалежнай Думкі Беларусаў Паўночнай Англіі Гурток Васілька

Пачэснаму Ізяславу
Япіскапу Б.А.П.Ц. у З.Ш.А.

Пачэсны Уладыка!

Сьвяткуючы 63-я Угодкі Абвешчаньня Дзяржаўнае Незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі, сябры й управа „Гуртка Васілька" Незалежнае Думкі Беларусаў Паўночнае Англіі ў Брадфардзе прынялі вясёлую вестку, што Вы прынялі на сябе абавязкі Япіскапа БАПЦ.

Мы вельмі цешымся й віншуем Вас, жадаючы плённае рэлігійна-грамадзкае працы на карысьць БАПЦ і Беларускага Народу.

Дапамагай Вам Божа й захавай на многія лета!

Застаёмся пакорныя Вам вернікі й просім Благаслаўленьня.

З належнаю да Вас пашанаю,

Янка КАЛБАСА *Міхась ВІЦЭНЧЫК*

ВЯЛІКОДНЫЯ Й КАЛЯДНЫЯ ВІТАНЬНІ

Уладыкі Мітрапаліта Андрэя, духавенства й вернікаў Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы, атрыманы ад:

Усяленскага Патрыярха Дэмэтрыюса

Нікалаоса VI Папы Патрыярха Александрыйскага

Патрыярха Бэнэдыкта Ерусалімскага 1980 г.

Патрыярха Ігнатіоса IV Антыяхійскага

Мітрапаліта Васіліюса Сакратара Ўсяленскага Патрыярхату

Архіяпіскапа Яковаса, Экзарха Канстантынопальскага Патрыярха на Амэрыку

Архіяпіскапа Хрызастома Кіпрынскага

Архіяпіскапа Мэтодіоса, Экзарха Канстантынопалькага Патрыярха ў Вялікай Брытаніі

Мітрапаліта Мсьціслава Украінскае Праваслаўнае Царквы ў ЗША

Япіскапа Яна Міртіна, Карпата-Рускае Праваслаўнае Царквы

Япіскапа Домэтіяна Амэрыка-Балгарскае Усходняе Праваслаўнае Царквы на ЗША, Канаду й Аўстралію

Хіратонія

(працяг з 4-й бачынкі)

На заканчэньне Уладыка Мітрапаліт Андрэй яшчэ раз дзякаваў усім за братэрскую дапамогу ў гэтай гістарычнай падзеі Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы.

Малітвай „Магутны Божа" і багаславенствам Уладыкаў закончыліся ўрачыстасьці хіратоніі.

– *Протапрасьвіцер а. Васіль Кендыш*

Гісторыя НАРБУТА

Рэдакцыя газэты „Беларускі Час" ёсьць уласьнікам мікрафільму ўсіх 9ці тамоў Гісторыі Літоўскага Народу Х. Нарбута. Зацікаўленыя, ў справе рэпрадукцыі гісторыі Нарбута (з мікрафільму на паперу), могуць зьвяртацца ў гэтай справе да Рэдакцыі газэты „Б. Час". – *РЭДАКЦЫЯ Б. ЧАСУ*

ПАДЗЕІ ПАЎТАРАЮЦЦА

Мы ўсе добра ведаем і сумуем над тым, што ў нас няма дакладна апрацаванае гісторыі Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы й што гістарычныя рэлігійныя дакумэнты панішчаны, або знаходзяцца недаступнымі для нашага карыстаньня. Мы нават ня ведаем колькі зьнішчана нашага духавенства, якія змагаліся за веру й праўду Божую ды за чалавечыя правы Беларускага Нарду. За доказ гэтаму мы можам узяць толькі ведамых нам мучанікаў як Афанасія Берасьцейскага, Мітрапаліта Варлаама Магілеўскага, які ў 1812–1813 г.г. аднавіў БАПЦаркву, за што быў высланы маскоўскаю ўладаю ў манастыр і там закончыў у муках сваё зямное жыцьцё. Ведаем пра мучанікаў Мітрапаліта Мельхіседэка Менскага, Япіскапа Яна Слуцкага, Філарэта Бабруйскага, якія ў неспрыяльных умовах аднавілі ў Менску Беларускую Праваслаўную Царкву й за гэта заплацілі мучаніцкаю сьмерцьцю, але ня маем імёнаў загінуўшых сьвятароў і вернікаў, якія загінулі ў змаганьні ў часе будовы й аднаўленьня БАПЦарквы.

Да такіх незабыўных аднаўленцаў належаць і тыя, якія ў 1948 годзе аднавілі нашую асірочаную Сьвятую Царкву. Цяжкою, вельмі цяжкою была іхняя праца. Праводзілася яна ў вельмі неспрыяльных умовах. Аднак вера, моцны дух і самаахвярнасьць перамаглі ўсе перашкоды, бо яны ведалі, што родная Царква ёсьць найбольшым скарбам нашага народу, славаю й абаронцам яго.

Дзякуючы гэтаму запалу, энтузыязму й самаахвярнасьці, БАПЦарква на эміграцыі была адноўлена. Паўсталі нашыя прыгожыя храмы, зьявілася ахвярнае духавенства й БАПЦарква закрасавала ў роўным стане, у роўнай сіле ўсіх народаў.

Аднак супакой трываў нядоўга, бо йзноў падулі сіверныя вятры. Варожыя сілы не маглі пагадзіцца, што мы молімся да Бога за свой Беларускі Народ, таму пачалі гатовіцца да больш падступнае й зьнішчальнае працы каб зьнішчыць царкоўнае кіраўніцтва, а адроджаную БАП Царкву падпарадкаваць сабе. Першы атак быў скірованы на Парафію ў Катэдральным Саборы ў Брукліне, якая знаходзілася пад кіраўніцтвам сьв. памяці Ўладыкі Васіля. У парафію быў накіраваны, належачы да маскоўскае Патрыярхіі дыякан Юры Абрэмскі, першаю мэтаю якога было здабыць сабе прыхільнікаў у парафіі й прымусіць Уладыку Васіля адыйсьці ад кіраўніцтва БАПЦарквою, а праз гэта ўжо развал у БАПЦ быў-бы забясьпечаны.

Сталая прыналежнасьць і ляяльнасьць а. Абрэмскага да маскоўскай Царквы яўна відаць з таго, што будучы сьвятаром БАПЦ, а. Абрэмскі часам служыў у прыходзе маскоўскай Царквы ў Нью Ёрку дзе яго бачылі некаторыя нашыя прыхажане і дзе, будучы сьвятаром БАПЦ, ён атрымаў Мітру ад маскоўскай Царквы.

Разбуральная дзейнасьць Абрэмскага здавалася-б павінна быць зразумелаю для ўсіх, аднак нават шчырыя й дзейныя аўтакефалісты не зразумелі, бо лічылі, што тут справа не ў развале царквы, а ў непаразуменьнях паміж Парафіяльнаю Радаю і Ўладыкам Васілём. Таму кіраўнікі, што пашыралі непаразуменьні цьвердзілі, што яны ня хочуць развяліць царкву, а толькі хочуць яе ўзмоцніць, а развальвае яе ніхто іншы як Уладыка Васіль. Яны карысталіся такімі лозунгамі: „Мы яму не плацім, бо мы гаспадары парафіі... Ён уважае сябе Настаяцелем, тады, як мы назначылі Настаяцелем а. Юрыя. Не нашая справа слухаць Уладыкі, бо ён ня слухае нас. Мы жывём у Амэрыцы, тут дэмакрацыя й Уладыка мусіць слухаць нас, а калі ня хоча няхай адыходзіць... Ня добра мы робім, ломячы царкоўныя правілы, што прымаем новых парафіянаў без згоды Ўладыкі? Але мы гаспадары, а падругое наш Настаяцель а. Юры згодны з намі ў гэтым. Падругое мы добра робім, што склікаем сходы парафіі бяз ведама й багаславенства Уладыкі, бо нам іх багаслаўляе а. Юры. Пазбаўляць сану а. Юрыя таксама ня меў права Ўладыка, бо мы супроць гэтага."

„Вось-жа, як бачыце мы не супроць Уладыкі Васіля, не; і цяпер мы вызнаём яго, толькі няхай разумее, што мы гаспадары, і ён павінен слухаць нас. Мы яму часта пагражалі, у Царкву хацелі не ўпусьціць? А што-ж тут дзіўнага? Чаму ён ня слухае нас, як гаспадароў? Чаму ня хоча зразумець асноваў дэмакрацыі? Не пазволілі Ўладыцы склікаць Надзвычайны Сход? Так не пазволілі бо дурныя людзі маглі-б паслухаць яго, і ён бы меў бальшыню галасоў. Гэта пярэчыць статуту? Магчыма, ўле гэта ня важна, бо мы самі статут!"

Мы тут падалі толькі малую частку бязпыннага ламаньня царкоўных правілаў, закону й Статуту нашае Сьв. БАПЦарквы гэткімі гаспадарамі. (*Голас Царквы*, №36, Сьнежань 1967 г.).

* * *

Так дзеялася тады толькі ў аднэй парафіі БАПЦ ў Брукліне. Ад таго часу ўплыло ўжо 13 год. Ці не дуюць тыя самыя сіверскія вятры й цяпер? Так, напэўна дуюць, ды яшчэ з большаю сілаю, бо калі раней бушавалі яны толькі ў аднэй Бруклінскай Парафіі, то цяпер бушуюць амаль ува ўсіх парафіях БАПЦ ў Амэрыцы. Бушуюць плянова навакола каб зьліквідаваць наш Скарб, нашую Сьвятыню.

З гэтаю мэтаю ў Амэрыцы забушавала новая абрэмкаўшчына, якая самавольна склікае сходы, піша рэзалюцыі, дамагаецца зьмены правячага Япіскапа й сяброў Кансысторыі, якія былі выбраныя на Агульным Саборы БАПЦ, бо нібы вернікі гэта ўсё, іх павінен слухаць Першаярарх бо жывём мы ў Амэрыцы, тут дэмакрацыя й калі нас ня хоча слухаць Першаярарх, то хоць ён і быў выбраны на Саборы прадстаўнікамі ад усіх парафіяў, то няхай адыходзіць!

Лёзунгі новай абрэмкаўшчыны падобныя да лёзунгаў папярэдняй: „Ня трэба нам новых Япіскапаў, бо ў нас ёсьць а. Аляксандар, ён Мітрапаліту не падпарадкуецца й ня слухае яго, а нас будзе слухаць, мы яго любім бо ён прыгожы, а таму недапусьцім каб яго ад нас забралі ў другую парафію. Ня важна й тое, што на Агульным Саборы БАПЦ ў 1972 годзе быў зацьверджаны Статут БАПЦ. Мы яго не прызнаем, а таму й не плацім сяброўскіх складак у Кансысторыю, аб чым была пастанова на Агульным Саборы. Ня трэба нам Кансысторыяў ні Радаў, мы ёсьць самі Рада, права,

(працяг на 8-й бачыньцы)

EDITORIAL

TURMOIL IN THE B.A.O.C. HAS A FAMILIAR FACE

The revolutionary events in the Byelorussian Autocephalic Orthodox Church (BAOC) may be summarized as follows: (1) A senior hierarch, Metropolitan Andrew, dismissed a priest from a parish in his diocese and appointed another priest to that parish; (2) The parishioners rebelled against the change of priests; (3) A junior hierarch, Archbishop Mikakay, attempted to oust the senior hierarch; (4) The revolt against Metropolitan Andrew spread to other parishes.

It seems incredible that a routine change of priests by the governing bishop could have initiated all these events and that it has lead to emotional outbursts against the head of the church by some parishioners and non-parishioners. After all, all matters of the church discipline in the BAOC belong strictly to the hierarchy.

Even more incredible is the nature of the parishioners' "revolt". People who have rarely attended church in the past, now become the most vocal prophets of the new order in which the "people" control the church, hire and fire the clergy.

Perhaps the most significant aspect of the revolt is a call for a change of jurisdiction, or, in other words, a call to dismantle the BAOC.

Seasoned observers, people who have been intimately associated with the church for thirty or more years and who can qualify as experts, generally believe that the present turmoil in the BAOC is externally caused and represents a continuation and a close copy of the turmoil that shook the BAOC in the late 1960's. At that time Reverend Obremski was instrumental in instigating the parishioners of St. Cyril's of Turov Parish in Brooklyn to rebel against Bishop Vasili who then was head of the BAOC in the U.S. and Canada. Rev. Obremski had persuaded some parishioners that they, by a majority vote, had the power to rule over the governing bishop. This matter was finally settled in court and the faction that had rebelled against their bishop was forced to leave the jurisdiction of the BAOC.

With respect to Rev. Obremski there have been allegations that his soul was not in the Byelorussian Church and that his allegiance remained with the Muscovite Church (jurisdiction of the Moscow Patriarch) from which he came. Apparently Rev. Obremski continued to perform services in the Muscovite Church while a priest in the BAOC and during that turmoil was awarded a Miter by the Muscovite Church. Soon after the conclusion of the litigation Rev. Obremski died under strange circumstances.

Now, more that ten years later, history is repeating itself. Again some persons preach rebellion against the present head of the BAOC, Metropolitan Andrew, attempt to convince the parishioners that they, by a majority vote, have the power to rule over the Metropolitan and also that they have the right to change and choose the jurisdiction to which the parish belongs.

As a background to these events it is important to review the known facts pertaining to Moscow's attempts to secure for itself a position of leadership over all Orthodox Churches. The Moscow-backed proposal to call the General Sobor of all Orthodox Churches has gained momentum during the past four years and today has to be considered as a serious possibility and as a threat to the Orthodox Church. The primary opposition to the calling of such Sobor comes from the Greek Church and the Ecumenical Patriarch of Constantinople who has the most to lose if such Moscow-dominated Sobor is called where his position and authority will be seriously threatened.

A very important item which has high priority in the Muscovite Church is the question of the national churches, such as the BAOC, which have emerged or re-emerged, after the Second World War. It is no secret that Moscow wants them eliminated especially now when there is a possibility that Moscow will succeed in calling the General Sobor which it will probably dominate and control.

It is thus no accident that the turmoil in the BAOC has been revived at this time, that the otherwise good and well-intentioned perishioners have been incited to rebel against their bishop and the head of the Church by demagogues who preach a version of "democracy" according to which the parishioners rule over the hierarchy and even have the right to choose the jurisdiction to which the parish belongs. No doubt the Muscovite Church is well pleased with these results, for even if in the end it does not win, it will have created lasting divisions within the BAOC.

ЗАЎВАГА: Карыкатура каторая друкавалася ў папярэднім нумары „Беларускага ЧАСу" карысталася вялікім посьпехам. Невядомыя людзі яе падраблялі, мянялі надпісы й ананімна разсылалі.

ТРЫВОЖНАЯ СПРАВА

ДА ІДЭІ СКЛІКАНЬНЯ ЎСЕПРАВАСЛАЎНАГА САБОРУ

Паралельна да свае, закроенае на сусьветны маштаб, палітычнае акцыі Масква вядзе і рашучы, праўда замаскаваны, наступ і на рэлігійнай ніве. Апошнімі гадамі яе „работа" адносна Праваслаўя стала зарысоўвацца выяўней. Тут, як відаць, залежыць ёй на тым у першую чаргу, каб падарваць аўтарытэт Канстантынопаля, а вельмі магчыма навет давесьці да поўнай ліквідацыі Экумэнічнага Патрыярхату, як інстытуцыі аджыўшай свой час.

Гэта вельмі трывожная справа, бо запраўды становішча Экумэнічнага Патрыярха ўжо звыш 500 год (ад здабыцьця Канстантынопаля Туркамі ў 1453 г.) мае больш сымбалічны, чымся рэальны характар: фактычна яму падлягае толькі адна Грэцкая Царква, ды такія Цэрквы-сіроты, што ня маюць свае Маці-Царквы, як пр. наша Беларуская А.П.Царква, Украінская Пр. Царква, і т.д. (Як ведама, так наша, як і Украінская Маці-Царква, былі зьнішчаны Масквою). Вось гэта, хоць і пераважна сымбалічная, апека над Цэрквамі-сіротамі, існаваньне якіх – соль у воку Масквы, і ёсьць як відаць той дадатковай прычынай маскоўскай кампаніі супроць Канстантынопаля. У запраўднасьці, бязумоўна, акцыя Масквы скіраваная супрць Беларускай і Украінскай Царквы.

У такім сьвятле і прыходзіцца разумець шырака заплянаваную акцыю падрыхтоўкі да скліканьня г.зв. Усеправаслаўнага Сабору. Ідэя такога Сабору ўступіла ў стадыю рэалізацыі ў 1977 г.. Яго фактычная ініцыятарка, Масква, згодна са сваёй агульнай тактыкай, трымаецца дыскрэтна збоку, у цяньку, а публічна выступаюць яе адданыя служкі. Адным з такіх ёсьць япіскап Фінляндзкай Правасл. Царквы, Паўла, які дня 5 траўня 1979 г., у Швэцыі прачытаў прынагодны рэфэрат на тэму „Праваслаўе ў расьсеяньні". Справа таго „расьсеяньня" стаіць першым пунктам на прапанаваным парадку дня Сабору.

Вось-жа з таго рэфэрату выглядае, што Маскве вельмі руціць справа праваслаўнага „расьсеяньня", якое паўстала ў выніку эміграцыі праваслаўных на захад Эўропы, у Амэрыку ды ў Аўстралію, пасьля дзьвух сусьветных войнаў. Як відаць, ёй дужа баліць, што „сьцьверджаньне Праваслаўя паважна паслабленае тым, што праваслаўныя бытуюць падзеленыя па нацыянальнасьці або царкоўнымі юрысдыкцыямі. У бальшыні выпадкаў яны не аб'яднаныя, г.зн. не пазначаныя супольнасьцяй, ня кажучы ўжо нічога пра судзеяньне Праваслаўя".[1]

Каб выведаць, як ставяцца да гэтага важнага пытаньня Цэрквы-Маці, ініцыятары Сабору даручылі „вывучэньне і высьненьне яго" наступным чатыром Патрыярхам: (1) Канстантынопальскаму, (2) Маскоўскаму, (3) Антыяхійскаму і (4) Румынскаму, а таксама Грэцкай Царкве. Вось-жа япіскап Паўла і рэфэруе, што з гэтага ўсяго вышла. Аказваецца, што прапановы да вырашэньня гэтага пытаньня атрыманы толькі ад трох Патрыярхатаў–Маскоўскага, Антыяхійскага і Румынскага. Ні Экумэнічны Патрыярх, ані Грэцкая Царква не далі ніякага адказу – гэта ўжо само-сабой шмат гаворыць.

Але яшчэ больш гаворыць факт, што прыслаў свой праект Патрыярхат Александрыйскі – зусім без запросу – у якім ён вырашае справу зусім інакш, чымся тры іншыя Патрыярхаты, а менавіта: „Усе геаграфічныя абшары, што знаходзяцца паза межамі Аўтакефальных Цэркваў, падлягаюць кіраўніцтву Канстантынопальскага пасаду, г. зн. усё расьсеяньне сьвету ёсьць у юрысдыкцыі Экумэнічнага Патрыярхату..." Кананічная падстава гэтага цьверджаньня – 28-ае правіла чацьвертага Ўсяленскага Сабору. На гэтай падставе сучасны стан падляганьня Цэркваў „расьсеяньня" сваім Аўтакефальным Цэрквам-Мацерам, з якіх вышлі вернікі расьсеяньня, уважаецца за некананічны. Выглядае, што гэта ідэя аб'яднаньня ўсяго праваслаўнага „расьсеяньня" круга Экумэнічнага пасаду і ёсьць афіцыйным адказам Канстантынопаля на маскоўскую акцыю яго паніжэньня і магчымай навет элімінацыі. Гэта ідэя, бязумоўна, таксама адпавядае афіцыйнаму становішчу кіраўніцтва Беларускай А. П. Царквы ў гэтай справе.

З прапановаў Антыяхійскага Патрыярхата ёсьць пажаданьне, каб Сабор прызнаў усе Праваслаўныя Цэрквы ў расьсеяньні; іншыя выклікаюць засьцярогі. Румынскі праект прагалошвае „права кажнай Аўтакефальнай Царквы-Маці кіраваць сваім расьсеяньнем" – гэта яўна ідзе ў разрэз з прынцыпам экумэнізму Канстантынопальскага пасаду. За гэта моцна яго хваліць ад імя сваіх паноў япіскап Паўла.

Але далёка найцікавейшым з усіх праектаў ёсьць маскоўскі, а найважнейшая яго частка, як і трэба спадзявацца, гэта падрабязныя прапановы да разьвязкі праблемы праваслаўнага „расьсеяньня" ў Амэрыцы – дае яна ажно тры варыянты такой разьвязкі. Галоўны сэнс іх такі:

Варыянт I: а) Усе Цэрквы прызнаюць аўтакефалію Праваслаўнай Царквы ў Амэрыцы (расейскай) – камэнтар тут лішні. Цяпер становіцца ясным, чаму Масква ўрэшце наважыла прызнаць аўтакефалію Расейскай Зарубежнай Царквы ў 1970 г.. б) Канстантынопаль прызнае аўтакефалію свайму Экзарху ў Паўночнай Амэрыцы. Гэтым Экумэнічны Патрыярх траціць уладу над Грэцкай Царквою ў Амэрыцы – важны ход у маскоўскай стратэгіі. в) Дзьве Аўтакефальныя Праваслаўныя Цэрквы Амэрыкі, г.зн. Расейская і Грэцкая, злучаюцца ў адну Царкву. Бязумоўна, расейская, як мацнейшая, будзе дамінаваць. г) Усе іншыя Праваслаўныя Цэрквы Амэрыкі маюць прызнаць і далучыцца да гэтай адзінай Царквы. Ізноў-жа камэнтар лішні, бо вядома хто будзе правіць. д) Кіраўніку тае аб'яднанай Праваслаўнай Царквы Амэрыкі прадбачваецца тытул патрыярха.

Варыянт II: Утвараецца ў Амэрыцы адмысловая Ўсеправаслаўная Камісія з удзелам прадстаўнікоў ад усіх Цэркваў (мацярынскіх і інш.), ад усіх юрысдыкцыяў, нацыянальных групаў, царкоўных арганізацыяў, і т.п.. Яна мае апрацаваць і прадставіць Сабору да канчатковай пастановы дакладны плян разьвязкі

(працяг на 8-й бачынцы)

У Парафіі Сьв. Кірылы Тураўскага ў Брукліне

7 сакавіка
САБОР ЯПІСКАПАЎ БАПЦ

У суботу 7-га сакавіка 1981 г. ў Катэдральным Саборы Сьв. Кірылы Тураўскага ў Брукліне адбыўся Сабор Япіскапаў БАПЦ. На Саборы былі прысутныя:

1) Мітрапаліт Андрэй
2) Япіскап Ізяслаў
3) Мітр. Прат. а. Васіль Кендыш як сакратар Сабору Япіскапаў
4) Айцец Расьціслаў Войтэнка
5) Сп. Валентын Гарошка як адвакат Кансысторыі

Сабор Япіскапаў у сваёй пастанове:

1) абвінавачвае Архіяпіскапа Мікалая за ягонае ўмешваньне ў справы Амэрыканскай Епархіі якая належыць да Мітрапаліта Андрэя й патрабуе ад Архіяпіскапа Мікалая пакаяньня й прызнаньня сваіх памылак;

2) зацьвердзіў Цэнтральнае Кіраўніцтва Брацтва й Сястрыцтва пры БАПЦ, як праўна дзеючы орган;

Сабор Япіскапаў далей пастанавіў:

3) што новахіратанізаваны Япіскап Ізяслаў прызначаецца Заступнікам Першага Герарха згодна з параграфам №16 Статуту БАПЦ, з сядзібай у царкоўным доме парафіі Жыровіцкае Божае Маці ў Гайлэнд Парк, Ню Джэрзі;

4) прызнаць Уладыку Мітрапаліту Андрэю тытул Блажэнны, узнагарадзіць Мітр. Прат. Васіля Кендыша тытулам Пратапрасьвіцера, а. Яна Пекарскага Пратаярэям і а. Расьціслава Войтэнка набедранікам.

* * *

8 сакавіка
АЙЦЕЦ РАСЬЦІСЛАЎ НАЗНАЧАНЫ НАСТАЯЦЕЛЯМ

Пасьля ўрачыстае Божае Службы якую ачоліў Блажэнны Мітрапаліт Андрэй у саслужэньні Япіскапа Ізяслава, Протапр. Васіля Кендыша й а. Расьціслава Войтэнка, адбыўся абед у парафіяльнай залі – так званыя „бліны". Пад час гэтага абеду Мітрапаліт Андрэй паведаміў прысутных што а. Расьціслаў назначаны Настаяцелям прыходу Сьв. Кірылы Тураўскага, перанмаючы гэтую функцыю ад Мітр. Прат. а. Васіля Кендыша, сакратара Кансысторыі БАПЦ.

* * *

22 сакавіка
ПАРАФІЯЛЬНЫ СХОД

22 сакавіка 1981 г. адбыўся парафіяльны сход Парафіі Сьв. Кірылы Тураўскага ў Брукліне. Сход быў скліканы Мітр. Прат. а. Васілём Кендышам і старшынёю парафіяльнае рады, Сп. У. Курылам.

На самым канцы сходу, пасьля выбараў парафіяльнае рады й рэвізыйнае камісіі, Сп. У. Русак, старшыня сходу, прачытаў рэзалюцыю аб зьмене юрысдыкцыі, пераходзе парафіі да Архіяпіскапа Мікалая й няпрызнаньню Япіскапа Ізяслава, ды недаючы нікому ніякага слова ў гэтай справе адразу паставіў рэзалюцыю да галасаваньня якая нібыто была прынята бальшынёю галасоў прысутных і ўпаўнаважаньняў. Упаўнаважаньні, якія былі даныя на падставе наперад ведамага парадку дня у якім ня было пункту аб зьмене юрыздыкцыі, карысталіся пры галасаваньні за гэтую рэзалюцыю.

Правядзеньне гэтай рэзалюцыі, што абазначае бунт супраць Мітрапаліта й БАПЦарквы й спосаб яе правядзеньня далі Мітрапаліту падставу незацьвердзіць выбраную управу і ўсе пастановы сходу. На мейсца выбранае ўправы Мітрапаліт назначыў часовую парафіяльную раду.

* * *

29 сакавіка
МІЦКЕВІЧ І РУСАК АДЛУЧАНЫЯ АД ЦАРКВЫ

29 сакавіка 1981 г. парафію наведаў Вікарны Япіскап і заступнік Мітрапаліта Япіскап Ізяслаў і ў саслужэньні Настаяцнля а. Расьціслава адслужылі ўрачыстую архірэйскую Божую Службу.

Пасьля Службы, Настаяцель парафіі паведаміў парафіянаў, што Спадары Аляксандар Міцкевіч і Уладзімір Русак былі адлучаны ад БАПЦарквы (экскамунікованы) Мітрапалітам за іхную рэвалюцыйную дзейнасьць супраць Царквы.

АКАДЭМІЯ 25-га САКАВІКА

У гэты самы дзень, пасьля Божае Службы ў царкоўнай залі прыходу Сьв. Кірылы Тураўскага ў Брукліне адбылася акадэмія прысьвечаная ўгодкам незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі. Аднак арганізатары гэтае акадэміі (БАЗА), карыстаючыся царкоўным памешканьнем, ня лічылі патрэбным запрасіць на акадэмію духавенства БАПЦ а запрасілі сьвятара іншае юрысдыкцыі. Таксама, арганізатары гэтае акадэміі падалі інфармацыю у расейскую газэту „Новое Русское Слово" дзе было напісана, што акадэмія прысьвячаецца ўгодкам Беларускай Савецкай Рэспублікі.

Дзеля гэтых прычынаў якія зводзяцца да зьнявагі БАПЦ і БНР, ані Япіскап Ізяслаў, ані айцец Расьціслаў, ані многія парафіяне БАПЦ з Ню Ёрку й Ню Джэрзі не пайшлі на акадэмію, а пасьля заканчэньня Божае Службы паехалі дадому.

Ніжэй друкуецца першы й апошні сказ з вышэй успомненага паведамленьня ў расейскай газэце „Новое Русское Слово" з дня 28-га сакавіка 1981 г.:

> **В воскресенье, 29 марта в 1 час дня Белорусский гражданский и религиозный центр (401 Атлантик авеню, Бруклин) проводит собрание по случаю 63-й годовщины создания Белорусской советской республики.**
>
> **Собрание [illegible]**
>
> **Белорусский гражданский и религиозный центр приглашает всех желающих на митинг. Справки по тел. (212) 397-5341.**

Падобнае зьявішча здарылася ў Клівэлэндзе ў 1980 годзе падчас Сустрэчы Беларусаў Паўночнай Амэрыкі, галоўным арганізатарам каторай была Б.А.З.А. У праграме Сустрэчы была надрукаваная мапа Савецкай Беларусі, падпісаная „Беларусь", якая выклікала шырокае абурэньне сярод удзельнікаў Сустрэчы.

* * *

9 красавіка

Суд забараніў экскамнікаваным Аляксандру Міцкевічу й Уладзіміру Русаку ўступ да царкоўнага будынку на 401 Атлянтык Эвэню ў Брукліне да часу вырашэньня справы.

Папера Церпіць Усё

Вось такое перакананьне вытварылася ў людзей пішучых у газэты ды яшчэ аб важных прынцыповых справах дачычачых цэлыя групы грамадзкасьці і, ня гледзячы на гэтае, ужываючых нейкія псэўданімы або хаваючыся за чужымі плячыма. Яны падаюць паведамленьні-камунікаты, ужываюць ніколі нячутыя псэўданімы, як і тыя што пішуць аб менш важных рэчах, напрыклад, аб пікніку ці блінах. І вось падпісаўшы сваё паведамленьне-камунікат псэўданімам, такія аўтары ўважаюць, што яны могуць пісаць ўсё што „ім сьлінка на язык прынясе".

Здарылася гэта ўжо ў №283–284 газэты *Беларус* у рубрыцы з царкоўнага жыцьця дзе аўтар, падпісаўшыся „Парафіяльная рада", піша аб незаконных „нарадах парафіяльных старшыняў і выбраных прадстаўнікоў", аб пераходзе парафіі да Епархіі Архіяпіскапа Мікалая й г.д. Апісваючы гэтае, ён толькі мімаходам і сарамліва заўважае, што гэтыя падзеі былі выкліканыя непаразуменьнямі ў парафіі ў Гайленд Парк, але зьмест гэтых непаразуменьняў аўтар абыйшоў маўчанкай.

Паўтарылася падобнае ў №287 тего-ж *Беларуса* калі нейкі „Н. Дж-скі" пачаў сьлёзна скардзіцца, што а. Ян Бруцкі і Віктар Лосік пачалі „другую судовую справу супраць Парафіі". „Н. Дж-скі" далей піша, што агульны сход „даручыў парафіяльнай радзе прадстаўляць справу ад імя парафіі перад судовымі ўладамі." У выпадку калі-б „Н. Дж-скі" меў адвагу падпісаць гэтае сваім уласным прозьвішчам, дык мажліва ён быў-бы змушаны апісаць як фактычна прадстаўляецца гэтая спраыа, а менавіта:

Па першае, ніхто не пачынаў „другое справы", а папросту гэта ёсьць працяг справы распачатай каля году таму якая, з прычыны ўмяшаньня Архіяпіскапа Мікалая, дагэтуль яшчэ ёсьць незаконченая. Па другое, ніхто ня судзіць Парафію але толькі тых асобаў якія не падпарадкаваліся распараджаньням правячага Ерарха, зламалі закон Сьв. Праваслаўнай Царквы й статут БАПЦ. Па трэцяе, пашто яшчэ было сходу „даручаць" сябром парафіяльнай рады „прадстаўляць парафію перад судом" калі судовыя ўлады, ад самага пачатку справы, ведаюць імёны абвінавачаных і іх паклічуць.

Як у першым так і ў другім паведамленьні ў газэце *Беларус* гаворыцца аб нейкіх не акрэсьленых непаладках і непаразуменьнях. Аднак характар гэтых непаразуменьняў упарта замоўчваецца ананімнымі аўтарамі. Дзеля высьвятленьня, падаецца наступнае:

Памінаючы тое, што а. Яноўскі ад даўжэйшага часу ігнаруе ўсе распараджаньні й загады Блажэннага Мітрапаліта Андрэя, судовая справа пачалася толькі тады калі ў Царкву Жыровіцкай Божай Маці ў Гайленд Парк сілай былі недапушчаны прызначаны Настаяцель а. Ян Бруцкі (сёньняшні Япіскап Ізяслаў) і група парафіянаў верных Мітрапаліту Андрэю. Сярод недапушчаных у Царкву парафіянаў ёсьць і такія якія актыўна дапамагалі ў аднаўленьні Аўтакефаліі БАПЦ і якія ўнесьлі ў Царкву Жыровіцкае Божае Маці сваю цяжкую самаахвярную працу й грашовыя сродкі. Гэтым ня могуць пахваліцца многія з сёньняшніх крыкуноў.

Дык мімаволі паўстае пытаньне, як-жа маглі абыйсьціся бяз суду пакрыўджаныя калі іх крыўды засталіся толькі біблійным „голасам на пустыні", а ў дадатку, калі Ўладыка Мікалай цалком стаў па старане крыўдзячых.

Трэба думаць, што „Н. Дж-скі" пішучы аб „даручэньнях", мякка кажучы, папросту займаецца дэмагогіяй. Бо й ня жарты-ж. Глядзіце якія яны гэроі. Яны падстаўляюць свае галовы перад судом „па вашаму даручэньню". Але йзноў-жа „Дж-скі" змоўчвае факт, што суд іх выкліча (каго трэба) і бяз ніякіх даручэньняў.

Бязумоўна, што Сабор Япіскапаў мог-бы вырашыць (ужо вырашыў – *рэдакцыя*) гэтую справу. Але ці „Н. Дж-скі" ўпэўнены што на гэты Сабор прыедзе Ўладыка Мікалай або ці пастановы гэтага Сабору выканае а. Яноўскі бяз судовых санкцыяў?

Хочацца верыць, што ў будучыні ўсе камунікаты-паведамленьні будуць падпісваць поўным прозьвішчам аўтара. Гэта будзе на карысьць як чытачом так і пішучым.

Віктар Лосік
Старшыня Парафіяльнай Рады
Прыход Жыровіцкай Божай Маці
Гайленд Парк, Ню Джэрзі

Трывожная Справа

(працяг з 7-й бачынкі)

пытаньня праваслаўнага расьсеяньня у Амэрыцы. Тут падыход да справы больш рацыянальны, чым у варыянце І – прынамся нічога нікому згары не накідаецца. Ізноў-жа ўсё пойдзе на ніштo, калі ў Камісіі гэтай будзе расейскае засільле, а гэтага цяжка будзе ўсьцерагчыся.

Варыянт III: Пытаньне пра агульнаправаслаўнае расьсеяньне ўносіцца беспасярэдне на разгляд Сабору, без папярэдняга абгавораньня на падрыхтоўчых камісіях. Пэўне, што Сабору будзе вельмі цяжка належна справіцца з гэтым складаным патаньнем. Прапанова гэта выглядае нерэальнай.

Як бачым, першы варыянт маскоўскай прапановы ёсьць найважнейшы, бо выяўна паказвае, да чаго папраўдзе Масква імкнецца: да прызнаньня Расейскай Царквы ўсімі іншымі, да яе ўзмацаваньня і разбудовы коштам іншых, да падпарадкаваньня ей усіх Цэркваў ды да ліквідацыі гэтых апошніх цераз абсорбцыю. Але ўсё гэта адно ўступ да яе далёкасяжнае мэты – ліквідацыі Экумэнічнага Патрыярхату і прысабечаньне яго функцыяў, а магчыма і тытулу, што ізноў-жа ёсьць адно невялікай часьцінай яе агульна-палітычных амбіцыяў у сусьветным маштабе.

З увагі на ўсё сказанае трэба лічыць падрыхтоўчую працу да скліканьня Усяленскага Сабору за справу нятолькі некарысную, але і запраўды небясьпечную для будучыні ўсяго Праваслаўя.

– – – – – – –

[1]) Цытую паводле артыкулу „Православні в розсіянні", *Українське Православно Слово*, №7–8, 1980, б.11. Усе далейшыя цытаты – з тае-ж крыніцы.

– Цімох Дуб

Рэдакцыйная Калегія газэты „БЕЛАРУСКІ ЧАС"
шчыра вітае ўсё Духавенства БАПЦ,
ўсіх сваіх чытачоў, усіх беларусаў у чужых краінах сьвету прабываючых, ды ўвесь Беларускі Народ на Бацькаўшчыне,
зь ВЯЛІКАДНЕМ ХРЫСТОВАГА ЎВАСКРАСЕНЬНЯ.
ХРЫСТОС УВАСКРОС!

УПАКОІЎСЯ Ў БОГУ АРХІЯПІСКАП ОРЭСТ

У аўторак 14-га красавіка 1981 г. ў Ню Ёрку ўпакоіўся ў Богу сьв. пам. Уладыка Орэст Іванюк, Архіяпіскап Украінскае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы, Правячы Япіскап Заходняе Эўропы. Пакойнаму было 80 год.

Ул. Архіяпіскап Орэст (Онуфры Іванюк) нарадзіўся 25 чэрвеня 1900 г. ў гарадку Выжніца на Букавіне. Вышэйшую асьвету атрымаў на багаслоўскім і філасафічным факультэтах Чэрнавецкага Унівэрсытэту.

У 1926 годзе быў высьвячаны на дыякана і ў 1927 годзе на сьвятара япіскапам Іпалітам (Вробкевічам).

У 1947 годзе, ў Канадзе, на Оттаўскім Унівэрсытэце закончыў гуманістычны факультэт з тытулам магістра.

У 1965 годзе быў пастрыжаны ў манаства з імям Орэст. 28 верасьня 1969 г. быў хіратанізаваны на япіскапа. Хіратонію выканалі Блажэнны Мітрапаліт Мсьціслаў і Архіяпіскап Донат. У 1975 годзе быў павышаны ў сан Архіяпіскапа.

21 і 22 лютага 1981 г. прынімаў удзел у хіратоніі Япіскапа Ізяслава.

17 красавіка 1981 г. цела пакойнага Ўладыкі было прывезенае да Царквы-Памятніку ў Саўт Баўнд Брук, Ню Джэрзі. Літургію за супакой душы спачылага Ўладыкі Орэста адслужылі Ўл. Мітрапаліт Мсьціслаў, Першаерарх УПЦ і Ўл. Ізяслаў, Япіскап БАПЦ з удзелам васьмі сьвятароў.

Паховіны адбыліся пасьля заканчэньню Божае Службы на магільніку Сьв. Андрэя ў Баўнд Бруку.

БЕЛАРУСКІ МУЗЭЙ БУДЗЕ АДКРЫТЫ Ў НЯМЕЧЧЫНЕ

У Нямеччыне, у горадзе Ляймэн, у 1982 г. будзе адкрыты Беларускі Музэй. Мэта музэя: сабраць беларускія выданьні, што былі выданыя ў Нямеччыне, а калі будзе мейсца, дык і тыя, што былі выданыя за мяжой, а таксама здымкі старых беларускіх рукапісаў, друкаў, і мастацкія рэчы.

У гэтым горадзе таксама будзе пабудаваны помнік па загінуўшых Беларусах у 1939–1945 г. Мейсца на помнік дае горад.

Варта яшчэ зазначыць і тое, што Беларускі Музэй і помнік будуць пад апекай гарадзкіх уладаў, што забясьпечыць іхняе існаваньне.

Калі хто хоча памагчы арганізаваць гэты музэй, хай піша на адрас паданы ніжэй:
Herrn Ch. Schuk
Goethestrasse 1
6906 Leimen 3
BRD (West Germany)

ПАДЗЕІ ПАЎТАРАЮЦЦА

(працяг з 6-й бачынкі)

ўлада й суд."

Кожны сапраўдны вернік прачытаўшы гэта напэўна скажа, або падумае, што гэтак дзеецца таму, што ў нас брак веры ў Бога, бо калі мы не злучаныя з Богам, то Ён ня можа дапамагчы нам. Замест веры ў Бога, між абрэмкаўшчыкаў пануе палітычная гульня якая йдзе толькі на карысьць нашых маскоўскіх ворагаў.

Новыя Кнігі

1) ЗАПІСЫ – Беларускі Інстытут Навукі й Мастацтва, Ню Ёрк. Том №16. Да зьместу ўключана наступнае: *Вітаўт Тумаш:* Дрэвызрыты наступніка ў Падарожнай Кніжцы Скарыны. *Vladimir Seduro:* The Problem of F. M. Dostoyevski's Origin. Успаміны *А. Раткевіча* й *Пётра Міраноўіча,* Зацемкі, Рэцэнзіі й Хроніка. Адрас рэдакцыі: ZAPISY, 3441 Tibbett Avenue, Bronx, N.Y. 10463, USA. Цана: 10 амэрыканскіх даляраў.

2) An Introduction to Ukrainian History. Volume1: Ancient and Kievan-Galician Ukraine-Rus' *by Nicholas L. Fr.-Chirovsky.* **Published in 1981 by the Philosophical Library, 200 West 57 Street, New York 10019. Price: $19.95.**

3) СЬЦЕРАЖ ВЕРЫ, Абежнік Брацтва й Сястрыцтва Сьвятога Кірылы Тураўскага БАПЦ. Ню Ёрк. Вышаў першы нумар за Вялікдзень 1981 году.

Ад РЭДАКЦЫІ

Рэдакцыя паведамляе, што некаторыя артыкулы, якія меліся друкавацца ў гэтым нумары „Беларускага ЧАСу" будуць зьмешчаны ў наступных нумарох. Рэдакцыя цяпер перагружаная матэрыяламі якія вымагаюць хуткага выпуску друкам.

Пабольшанае зацікаўленьне газэтай сярод чытачоў, значна пабольшаная колькасьць падпішчыкаў і больш прыплыў матэрыялаў змушае нас адкладаць друк некаторых артыкулаў.

* * *

Прадаюцца гадавікі газэты *Беларускі ЧАС*. Цана аднаго гадавіка, уключаючы перасылку, 10 амэрыканскіх даляраў.

Просім зьвяртацца ў гэтай справе да рэдакцыі.

Выпісвайце й Пашырайце Ангельска-Беларускую Газэту „Беларускі Час"